

Θέματα ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Τριμηνιαία περιοδική έκδοση για την εκπαίδευση
ΤΕΥΧΟΣ 81, ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ 2018, ΤΙΜΗ € 5.00

- *Απόψεις και Αντιλήψεις των Νηπιαγωγών ΓΕ Σχετικά με τα Εικονογραφημένα Βιβλία για την Αναπτυξία*
- *Τα Χαρισματικά Παιδιά και η Εκπαίδευσή τους*
- *Σχεδιάζοντας Ανθεντικά Περιβάλλοντα Μάθησης: Ανθεντική Μάθηση και Ανθεντική Αξιολόγηση*
- *Μνϊκές Δυστροφίες Τύπου: Duchenne και Becker στην Παιδική Ηλικία*
- *Εκπαιδευτικές Ανάγκες των Μαθητών με ΔΑΦ και Σχολική Ένταξη*
- *Εκδήλωση Ενδιαφέροντος Εισηγητών/τριών για το 9ο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.*

θέματα ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ (Π.Ε.Σ.Ε.Α.)
ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ 2018 ΤΕΥΧΟΣ 81 ΤΙΜΗ € 5.00 ΚΩΔΙΚΟΣ 035018

θέματα ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΚΩΔΙΚΟΣ 035018

Διεύθυνση: Γούναρη 21-23,
185 31 Πειραιάς
Τηλ.-Fax: 2651048830, 210 5731768
Κιν.: 6977244295, 6977743862

e-mail: ds_pesea@yahoo.gr
<http://www.pesea.gr>

Ιδιοκτήτης: Π.Ε.Σ.Ε.Α.

Εκδότης: Μηνάς Ευσταθίου

Συντακτική Επιτροπή

Μηνάς Ευσταθίου: 6977244295
Άννα Τηλιακού: 6932942156
Λευτέρης Ρατσιάτος: 6977743862
Γιώργος Κ. Γαλάνης: 210 4954478
Άγγελος Αγγελόπουλος: 6937339323
Κωνσταντίνα Φιλίππου: 6940099109

Κριτική Επιτροπή Αρθρών

Γιώργος Τσιάκαλος
Λάμπρος Σταύρου
Σπύρος Σούλης
Μαρία Δροσινού

Διευθυντής Έκδοσης: Μηνάς Ευσταθίου

Επιμέλεια: Μηνάς Ευσταθίου, Γιώργος Κ. Γαλάνης

Φωτογραφία: Αρχείο Π.Ε.Σ.Ε.Α.

Στοιχειοθεσία: Ιωάννα Τσίκα

Εκτύπωση: Γεώργιος Μυλωνάς & ΣΙΑ Ο.Ε.

Συνεργασίες - Συνδρομές

- Προς: • e-mail: ds_pesea@yahoo.gr
• Μηνά Ευσταθίου, Απελευθερώσεως 14,
453 32 - Ιωάννινα, 6977244295
• Γιώργος Γαλάνη, Χαριλάου Τρικούπη 85,
181 20 - Κορυδαλλός, 6944126716
• Π.Ε.Σ.Ε.Α., Τ.Θ. 80497, 18510 - Πειραιάς

Συνδρομή ενός έτους (4 τεύχη):

Μέλη ΠΕΣΕΑ & Συνδρομητές Περιοδικού: € 20.00
Οργανισμοί, Σύλλογοι, ΝΠΔΔ κ.λπ.: € 30.00

• Με κατάθεση στην ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ -

Αρ. Λογ. 359/904078-15

IBAN: GR5701103590000035990407815

• Με ταχυδρομική επιταγή Ε.Λ.Τ.Α.

(με ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο)

Κάθε ενυπόγραφο άρθρο εκφράζει τις απόψεις του συγγραφέα ο οποίος και βαρύνεται αποκλειστικά τόσο για την ερευνητική δεοντολογία, την επιστημονικότητα και εγκυρότητα των θέσεων όπως αυτές παρουσιάζονται, όσο και για τη γλώσσα που χρησιμοποιεί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα του Διευθυντή Έκδοσης 1

Απόψεις και Αντιλήψεις των Νηπιαγωγών Γ.Ε.
Σχετικά με τα Εικονογραφημένα Βιβλία
για την Αναπτηρία 5

Τα Χαρισματικά Παιδιά και η Εκπαίδευσή τους 18

Χαρισματικά Παιδιά και Εκπαιδευτική Πράξη 31

Σχεδιάζοντας Αυθεντικά Περιβάλλοντα Μάθησης:
Αυθεντική Μάθηση και Αυθεντική Αξιολόγηση 39

Μιγκές Δυστροφίες Τύπου Duchenne και Becker
στην Παιδική Ηλικία 53

Σεξουαλικότητα και Νοητική Αναπτηρία 60

Εκπαιδευτικές Ανάγκες των Μαθητών με ΔΑΦ
και Σχολική Ενταξη 69

Εκπαιδευτικές Παρεμβάσεις στο Φάσμα
του Αυτισμού 78

Γονείς και Παιδιά στο Περιβάλλον Μιας
Νέας Εποχής 90

ΠΕΣΕΑ

Πρόσκληση Ενδιαφέροντος Εισηγητών/τριών
για το 9ο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής
του Π.Ε.Σ.Ε.Α. 99

Εκδήλωση Ενδιαφέροντος Εισηγητών/τριών
για το 9ο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής
του Π.Ε.Σ.Ε.Α. 101

Δελτίο Τύπου του Π.Ε.Σ.Ε.Α. για τη δημιουργία
«νέων» Τμημάτων Ειδικής Αγωγής στα ΑΕI 102

Δελτίο Τύπου του Π.Ε.Σ.Ε.Α. για το νομοσχέδιο
περί «Αναδιοργάνωσης των Δομών Υποστήριξης
σε Π.Ε.&Δ.Ε.» 105

Δελτίο Τύπου για τη Συνάντηση του Διοικητικού
Συμβουλίου του Π.Ε.Σ.Ε.Α. με την Υφυπουργό¹
Παιδείας 109

Ανανεώσεις Συνδρομών για το Έτος 2019 112

**ΟΧΙ ΣΤΟ ΙΑΤΡΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ
ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΠΕ(ΡΙΒ)ΛΑΤΕΙΑΣ...**

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελλήνιου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής σε συναντήσεις του με τον Υπουργό Παιδείας Έρευνας και Θρησκευμάτων κ. **Κώστα Γαβρόγλου** και την Υπουργό Παιδείας κ. **Μερόπη Τσούφη**, αναφορικά με το νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας που πραγματεύεται τη συγχώνευση του ΤΕΙ Ηπείρου με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και την **ιδρυση νέου Τμήματος Ειδικής Αγωγής στα Ιωάννινα**, εξέφρασε την έντονη διαμαρτυρία του προς την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, γιατί αποδέχεται τις πιέσεις διαφόρων κύκλων της ευρύτερης περιοχής της Περιφέρειας Ηπείρου, οι οποίοι είτε προτάσσουν την «επαγγελματική τους καριέρα» είτε την «οικονομική τους προοπτική», εις βάρος τόσο της Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης όσο και των διαχρονικών δημοκρατικών επιλογών της Ελληνικής Δημοκρατίας που προστατεύει το δικαίωμα της ελεύθερης πρόσβασης των μαθητών και μαθητριών με αναπτηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο ενταξιακό και συμπεριληπτικό δημόσιο σχολείο.

Για όσους παρακολουθούν στοιχειωδώς τις εξελίξεις που σημειώνονται παγκόσμια στο χώρο της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, η απόφαση αυτή αντιστρατεύεται τις θεμελιώδεις αρχές, τους κανόνες και τις αντιλήψεις που επικρατούν σήμερα σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία της. Πιο συγκεκριμένα: 1) Καταπατούνται τα δικαιώματα των ατόμων με αναπτηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΑμΑ & ΑμΕΕΑ), τα οποία διεκδικούν και δικαιούνται ισότιμες ευκαιρίες εκπαίδευσης με τα άλλα άτομα της ηλικίας τους. 2) Εμποδίζεται μια από τις βασικότερες τάσεις για την εκπαίδευση των ΑμΑ & ΑμΕΕΑ, δεδομένου ότι λειτουργεί κατά της σχολικής ένταξης και της συνεκπαίδευσής τους στα σχολεία της γενικής εκπαίδευσης. 3. Η λειτουργία αυτόνομων Τμημάτων Ειδικής Αγωγής δεν οδηγεί στην πλήρη και ασφαλή εκπαίδευση – ειδίκευση των εκπαιδευτικών, δεδομένου ότι με την εκπαίδευση στα αυτοτελή τμήματα ειδικής αγωγής, οι εκπαιδευτικοί, χωρίς να γνωρίζουν το, σε εισαγωγικά «κανονικό» άτομο. Το ορθολογικό είναι ο εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής να γνωρίζει καλά το προφίλ των μαθητών/τριών χωρίς αναπτηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και πάνω σε αυτήν την εκπαίδευσή του να οικοδομείται μετά η εξειδίκευσή του. Αυτό μπορεί να γίνει κατανοητό αν σκεφτούμε την εκπαίδευση των γιατρών. Πρώτα παίρνουν το πτυχίο της γενικής ιατρικής και μετά ειδικεύονται σε διάφορους τομείς-ειδικότητες (καρδιολόγος, ορθοπεδικός κ.λπ.).

Σε παγκόσμιο επίπεδο η ειδίκευση για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση γίνεται σε εκπαιδευτικούς γενικής αγωγής της Π.Ε.&Δ.Ε. με μετεκπαίδευση ή μεταπτυχιακές

σπουδές, ακόμα και με σεμινάρια. Συνεπώς, μια πρόταση για την εκπαίδευση-ειδίκευση των εκπαιδευτικών για την ειδική αγωγή, η οποία να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απόψεις και τάσεις, μπορεί να περιλαμβάνει τις ακόλουθες περιπτώσεις: α. Να εκπαιδεύονται στα Παιδαγωγικά Τμήματα των Πανεπιστημίων και να ειδικεύονται στην αγωγή & εκπαίδευση των ΑμΑ & ΑμΕΕΑ με μεταπτυχιακές σπουδές, αφού εργαστούν τουλάχιστον τρία έτη στη γενική αγωγή, β. Να μετεκπαιδεύονται εν ενεργείᾳ εκπαιδευτικοί της Π.Ε. και Δ.Ε. για δύο έτη στο Μοράσιο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΜΔΔΕ) και σε άλλα Διδασκαλεία όπως γινόταν μέχρι το 2011 για τους δασκάλους-νηπιαγωγούς. Το ΜΔΔΕ ως ιστορικός θεσμός πρόσφερε, για πολλές δεκαετίες, σοβαρές υπηρεσίες στην μετεκπαίδευση των δασκάλων της Π.Ε. για την ειδική αγωγή ή για στελέχωση των δομών της. Δυστυχώς, για λόγους που δεν είναι του παρόντος, το 2011 ανεστάλη η λειτουργία του και μέχρι σήμερα δεν έχει επαναλειτουργήσει. Η απόφαση της αναστολής λειτουργίας έχει επικριθεί έντονα, με επιχειρήματα, από πανεπιστημιακούς και άλλους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι αναγνώριζαν την προσφορά του.

Η ιδρυση και η λειτουργία Πανεπιστημιακών Τμημάτων Ειδικής Αγωγής, Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και Σεξουαλικής Αγωγής κ.λπ. στην Ελλάδα καταργεί τις επιστήμες της αγωγής και αποτελεί παγκόσμια πρωτοτυπία που συνδέεται με καταδικαστές πολιτικές του σκοτεινού παρελθόντος των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συστημάτων. Τότε οι αντιδραστικές κυβερνήσεις είχαν επιβάλει το ιατρο-παιδαγωγικό και διαχωριστικό μοντέλο αγωγής και εκπαίδευσης για τα άτομα με αναπτηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες υποχρεώνοντάς τα να εγγράφονται και να φοιτούν σε ειδικά σχολεία και έγκλειστα άθλια κτίρια στις τότε υποβαθμισμένες και περιθωριοποιημένες περιοχές-γκέτο των αστικών κέντρων.

Απευθυνόμενοι στην Ελληνική Κυβέρνηση, τα Ελληνικά Πολιτικά Κόμματα, στην Πανεπιστημιακή Κοινότητα, τους φορείς των Οργανώσεων των Αναπτήρων και των Εκπαιδευτικών και κάθε επιστημονική, συνδικαλιστική και κοινωνική συλλογικότητα της Ελληνικής Κοινωνίας ζητάμε να μελετήσουν προσεχτικά την ιστορία της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στην Ελλάδα, η οποία ουσιαστικά άρχισε να εγγράφεται με θετικά πρόσημα για τα ανάπτηρα άτομα από το 1982 με το Προεδρικό Διάταγμα 603/1982 και το Νόμο 1566/1985 (άρθρα 32 έως 35). Κάνουμε έκκληση στους/στις κ.κ. Βουλευτές, αντιπροσώπους του Ελληνικού Λαού στη Βουλή των Ελλήνων, να προβούν σε ανασκόπηση των Νόμων: 2817/2000, 3699/2008, 4115/2013, 4186/2013, 4368/2016, 4415/2016, 4452/2017 οι οποίοι υιοθέτησαν τις διεθνείς διοκηρύξεις και διεθνείς συμβάσεις για τα δικαιώματα προσβασιμότητας στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπτηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μέσα στο πλαίσιο της φιλοσοφίας της ένταξης και της συνεκπαίδευσης (Διακήρυξης της Σαλαμάγκα, 1994 & Νόμος 4074/2012), υπενθυμίζοντας την αρνητική αξιολόγηση της Ε.Ε., σύμφωνα με την οποία η Ελλάδα βρίσκεται στην 28η θέση (τελευταία) στο κριτήριο «ισότιμη εκπαί-

δευση» των Κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Βλ. Δείκτη Κοινωνικής Δικαιοσύνης της E.E. Schraad-Tischler and Kroll, 2014).

Σήμερα η συνεκπαίδευση των μαθητών και μαθητριών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα γενικά σχολεία θεωρείται πλέον, ως η πιο ενδεδειγμένη μορφή εκπαίδευσης, κι αποτελεί πολιτική προτεραιότητα στις περισσότερες χώρες του κόσμου, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας.

Για το σκοπό αυτό απαιτείται η εκπαιδευτική πολιτική να προωθεί την «Παιδαγωγική της Ένταξης», στηρίζοντας ένα σχολείο σε μια κοινωνία για όλους, ένα σχολείο το οποίο πρέπει να αποτελεί εστία καταπολέμησης ρατσιστικών και διαχωριστικών στάσεων, με τη δημιουργία φιλόξενων κοινοτήτων όπου η εκπαίδευση κι η σχολική ένταξη των παιδιών να είναι υποχρέωση και έγνοια όλων των δομών του εκπαιδευτικού συστήματος. Προκειμένου να επιτευχθεί επί της ουσίας η συμπεριληπτική εκπαίδευση είναι απαραίτητο το σχολείο μέσα από την οργάνωσή του να παρέχει ενοποιημένες υπηρεσίες μεγάλου εύρους για όλους τους/τις μαθητές/μαθήτριες με τρόπο που να εστιάζει στην πρόληψη και όχι στα ελαττώματα και τις αδυναμίες τους (European Agency for Development in Special Needs Education, 2013). Ο Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Ειδικής Αγωγής-Π.Ε.Σ.Ε.Α., επιδιώκει να υπενθυμίσει, προς κάθε κατεύθυνση, ότι η όποια προσπάθεια για δημιουργία «νέων» Τμημάτων Ειδικής Αγωγής στα Ελληνικά Πανεπιστήμια, βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με όλα τα παραπάνω γιατί: α) οι μαθητές κατηγοριοποιούνται με κύριο επίκεντρο τη παθολογία και τη θεραπεία τους και όχι από τις εκπαιδευτικές ανάγκες και τις δυνατότητές τους, β) υιοθετείται μια στρεβλή διάκριση, στην οποία ο «ειδικός» και ο «γενικός» παιδαγωγός αποτελούν ξεχωριστές οντότητες και κατηγοριοποιούνται σαν να προέρχονται από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους, γ) ενισχύει το ξεπερασμένο διαχωριστικό ιατρικο-παιδαγωγικό μοντέλο και βρίσκεται σε αντίθεση με την όποια προσπάθεια εναρμόνισης της φιλοσοφίας του εκπαιδευτικού συστήματος με την πολιτική της ένταξης και των ίσων ευκαιριών (Σύμβαση των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία, που επικυρώθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων με το Ν. 4074/2012).

Ο Π.Ε.Σ.Ε.Α. έχει τονίσει την αναγκαία αναμόρφωση σπουδών των Παιδαγωγικών Τμημάτων με στόχο «τη διαμόρφωση ενός νέου προφίλ του εκπαιδευτικού της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ο οποίος θα μπορεί ν' ανιχνεύει και να αντιμετωπίζει παιδαγωγικά όλα τα παιδιά μέσα στο πλαίσιο της γενικής εκπαίδευσης» (Π.Ο.Ε.Δ./Δ.Ο.Ε., 2003). Άλλωστε, στη Συνθήκη της Σαλαμάνκα επισημαίνεται στις κυβερνήσεις να διασφαλίσουν, στα πλαίσια μιας δομικής αλλαγής του εκπαιδευτικού συστήματος, τα προγράμματα εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών, πριν και κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους εξίσου και να προσανατολίζουν τη φροντίδα

των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών σε σχολεία για όλους (UNESCO, 1996). Επίσης είναι άξιο αναφοράς ότι στο νομοσχέδιο για τις νέες δομές στην εκπαίδευση μεγάλο μέρος της διαχείρισης των προβλημάτων που προκύπτουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και πράξη, λόγω των εγγενών δυσκολιών των μαθητών, μετακυλίεται στους εκπαιδευτικούς της τάξης και είναι αναγκαίο να έχουν επιμόρφωση πάνω σε ζητήματα ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Η ειδική αγωγή και εκπαίδευση είναι αναπόσπαστο κομμάτι της γενικής εκπαίδευσης και προβάλλεται ως αδήριτη ανάγκη η εξειδίκευση των εκπαιδευτικών της Γενικής Εκπαίδευσης, αντί επιδιώκεται η μονομερής εκπαίδευση τους μόνο προς την κατεύθυνση της Ειδικής Εκπαίδευσης αγνοώντας το γενικό πλαίσιο μέσα στο ίδιο το σχολείο! Τα Πανεπιστήμια της χώρας μπορούν να υλοποιήσουν με επιτυχία μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και μετεκπαίδευσης που να προωθούν τις ενταξιακές εκπαιδευτικές πολιτικές για την πρόσβαση, χωρίς προσκόμματα και εμπόδια, των ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο «Σχολείο για Όλους». Μπορούν επίσης με την επιμήκυνση των σπουδών στα ΠΤΔΕ και τις καθηγητικές σχολές να δίνεται η δυνατότητα επιπλέον σπουδών πάνω στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση.

Τα συνδικάτα των εκπαιδευτικών κατέθεσαν μια σπουδαία πρόταση στο Υπουργείο Παιδείας Ζητώντας να επαναλειτουργήσουν τα Διδασκαλεία υπό την εποπτεία των ΠΤΔΕ ή των καθηγητικών σχολών με εκσυγχρονισμένα προγράμματα σπουδών για να αγκαλιάσει το Ελληνικό Σχολείο το σύνολο του μαθητικού πληθυσμού, χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις.

Οι σημερινές σύνθετες και εκπαιδευτικές συνθήκες οδηγούν στην αναγκαιότητα της σύνταξης ενός νέου Ενιαίου Νόμου για την Εκπαίδευση. Στον νόμο αυτό η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση πρέπει να αναφέρεται ως αναπόσπαστο μέρος της Γενικής Εκπαίδευσης και οι ειδικές νομοθετικές παρεμβάσεις -όπου και όταν απαιτούνται- θα πρέπει να είναι μέρος της γενικότερης νομοθετικής παρέμβασης, να εναρμονίζονται με τους γενικούς και ειδικούς στόχους, να συνυφαίνονται με την γενική εκπαιδευτική διαδικασία και κατά κανόνα να υλοποιούνται στους χώρους, τα πλαίσια και τα προγράμματα της Γενικής Εκπαίδευσης. Αντίθετα δεν έχουν θέση συντεχνιακές σχέσεις που εμποδίζουν τη ριζική αναπλασίωση και αλλαγή φιλοσοφίας και πολιτικής πρακτικής στην ειδική εκπαίδευση με καταστροφικές συνέπειες στην εκπαίδευση των παιδιών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Σημείωμα του Διευθυντή Έκδοσης

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

-Π.Ε.Σ.Ε.Α.-

Αρ. Απόφασης: 1482/1999 Πρωτοδικείου Αθηνών
Γούναρη 21 - 23, 18531 - Πειραιάς
Τηλ.: 2651048830, 2104954478,
2105731768, 2104535235
2610310545, 2310633868
Κιν.: 6977244295, 6977743862, 6944126716
6932046005, 6937339323, 6932942156
Fax: 2651048830, 2105743966
e-mail: ds_pesea@yahoo.gr
<http://www.pesea.gr>

Πειραιάς, 7 Ιουνίου 2018

Αρ. Πρωτ.: 54

Προς:
Τα Μέλη του ΠΕΣΕΑ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Ο Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Ειδικής Αγωγής -Π.Ε.Σ.Ε.Α.- διοργανώνει στις 14 και 15 Δεκεμβρίου 2019 στην Αθήνα το 9^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής με θέμα: «Από το Ιατρικό Μοντέλο στο Κοινωνικό Μοντέλο Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης των Ατόμων με Αναπτηρία στην Προσχολική Αγωγή, στη Δημοτική και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος». Οι εργασίες θα διεξαχθούν στο Συνεδριακό Κέντρο του Τ.Ε.Ι. Πειραιά (Πέτρου Ράλλη & Θηβών 250).

Ενδεικτικές Θεματικές Ενότητες του 9^{ου} Πανελλήνιου Επιστημονικού Συνέδριου Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.

Η Φιλοσοφία της Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης των ΑμΑ & των ΑμΕΕΑ στο Κοινωνικό Μοντέλο Εκπαίδευσης & Επαγγελματικής Κατάρτισης των Ατόμων με Αναπτηρία στην Προσχολική Αγωγή, στη Δημοτική και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

- **Ενταξιακά Προγράμματα - Αξιολόγηση - Παιδαγωγική Υποστήριξη των ΑμΑ & των ΑμΕΕΑ στο Συμπεριληπτικό Σχολείο.**
- **Προγράμματα Συνεκπαίδευσης για τα ΑμΑ & τα ΑμΕΕΑ που φοιτούν σε συστεγαζόμενες Σχολικές Μονάδες Γενικής και Ειδικής Αγωγής.**
- **Προγράμματα Συνεκπαίδευσης για τα ΑμΑ & τα ΑμΕΕΑ που φοιτούν σε συστεγαζόμενα Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια – Λύκεια και Επαγγελματικά Λύκεια.**
- **Κοινωνικές & Εκπαιδευτικές Στάσεις Απέναντι στα ΑμΑ & στα ΑμΕΕΑ στο «Σχολείο για Όλους». Άλληλεπιδραση & Συνεργασία Σχολείου, Γονέων – Κηδεμόνων και Συλλογικοτήτων της Τοπικής Κοινωνίας.**

Καλούνται όσοι ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στο συνέδριο ως εισηγητές

να αποστείλουν προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ε.Σ.Ε.Α. και την Οργανωτική Επιτροπή του 9ου Πανελλήνιου Επιστημονικού Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α., μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης: ds_pessea@yahoo.gr ή μέσω της Ταχυδρομικής Θυρίδας: Π.Ε.Σ.Ε.Α., Τ.Θ. 80497, 18510 - Πειραιάς,

από 1 Ιουλίου 2018 έως 30 Σεπτεμβρίου 2018:

α) συμπληρωμένη τη σχετική Εκδήλωση Ενδιαφέροντος Εισηγητή* που ακολουθεί,

β) τον τίτλο και την περιληψη της εισήγησης το κείμενο της οποίας δεν θα υπερβαίνει τις 400 λέξεις (σε επεξεργαστή κειμένου MS-Word for Windows, γραμματοσειρά Arial, στοιχεία μεγέθους 11', σε μονό διάστιχο, πλήρως στοιχισμένο) και

από 1 Οκτωβρίου 2018 έως 30 Ιανουαρίου 2019: την κυρίως εισήγηση το κείμενο της οποίας δε θα υπερβαίνει τις 3.000 λέξεις (σε επεξεργαστή κειμένου MS-Word for Windows, γραμματοσειρά Arial, στοιχεία μεγέθους 10', σε μονό διάστιχο, πλήρως στοιχισμένο). Οι παραπομπές θα είναι υποσελίδιες (γραμματοσειρά Arial, στοιχεία μεγέθους 8' σε μονό διάστιχο, πλήρως στοιχισμένο) και στο τέλος του κειμένου-εισήγησης θα υπάρχει βιβλιογραφία.

Σημείωση:

1. Οι ημερομηνίες θα τηρηθούν απαρέγκλιτα. Σε περίπτωση καθυστέρησης της αποστολής του κυρίως κειμένου, η εισήγηση θα ακυρώνεται.
2. Η συμμετοχή κάθε εισηγητή/τριας ή συν-εισηγητή/τριας στο Συνέδριο ανέρχεται στα 60,00 ευρώ. Η κατάθεση του ποσού θα γίνεται στον Τραπεζικό Λογαριασμό 359/904078-15 της Εθνικής Τράπεζας (IBAN: GR5701103590000035990407815), μετά από ειδοποίηση για την αποδοχή της εισήγησης.

**Πληροφορίες από το Προεδρείο του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ε.Σ.Ε.Α.,
και τα Μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής 9ου Επιστημονικού Συνεδρίου
του Πανελλήνιου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής:**

Μηνάς Ευσταθίου: 6977244295

Λευτέρης Ρατσιάτος: 6977743862

Άννα Τηλιακού: 6932942156

Κωνσταντίνα Φιλίππου: 6940099109

Γιώργος Κ. Γαλάνης: 6944126716

Άγγελος Αγγελόπουλος: 6937339323

Άννα Παναγιώτου: 6932046005

Ελευθερία Σιμιτζή-Δέλλα: 6937073980

Αγγελής Αντωνόπουλος: 6942553468

Βασιλική Αλεξανδράκη: 6932100149

Ευάγγελος Στεφανόπουλος: 6986152769

* Η Εκδήλωση Ενδιαφέροντος Εισηγητή/Εισηγήτριας βρίσκεται και σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του Π.Ε.Σ.Ε.Α.: www.pessea.gr

**ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΕΙΣΗΓΗΤΗ/ΤΡΙΑΣ
για το 9^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο
Ειδικής Αγωγής του Π.Ε.Σ.Ε.Α.
14 και 15 Δεκεμβρίου 2019 στο Τ.Ε.Ι. Πειραιά**

Ο/Η κάτωθι υπογεγραμμένος/η .....
γνωστοποιώ προς το Διοικητικό Συμβούλιο του ΠΕΣΕΑ και την Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου ότι ενδιαφέρομαι να συμμετάσχω ως εισηγητής/τρια στο **9^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Ειδικής Αγωγής** με θέμα: «**Από το Ιατρικό Μοντέλο στο Κοινωνικό Μοντέλο Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης των Ατόμων με Αναπηρία στην Προσχολική Αγωγή, στη Δημοτική και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση του Ελληνικού Εκπαιδευτικού Συστήματος**», που διοργανώνει ο Π.Ε.Σ.Ε.Α. **στις 14 και 15 Δεκεμβρίου 2019** στο Τ.Ε.Ι. Πειραιά (Πέτρου Ράλλη & Θηβών 250).

Δηλώνω ότι θα καταθέσω την περιληψη και την κυρίως εισήγησή μου εντός των προβλεπόμενων χρονικών ορίων και σύμφωνα με τους όρους που τέθηκαν από την Οργανωτική Επιτροπή του 9ου Επιστημονικού Συνεδρίου Ειδικής Αγωγής και το Δ.Σ. του Π.Ε.Σ.Ε.Α.

Τίτλος Εισήγησης: .....

.....
.....

Όνοματεπώνυμο Εισηγητή/Εισηγήτριας^{*}: .....

.....

Ιδιότητα: .....

Στοιχεία Επικοινωνίας - Διεύθυνση: .....

Τ.Κ. - Πόλη: .....

Τηλέφωνα: ..... e-mail: .....

Ημερομηνία Υποβολής Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος: .....

Υπογραφή: .....

Σημείωση: Η κατάθεση του ποσού (60,00 €) της συμμετοχής μου στο Συνέδριο ως εισηγητής (ή συν-εισηγητής) θα γίνει στον **Τραπεζικό Λογαριασμό** του Πανελλήνιου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής: **359/904078-15** της **Εθνικής Τράπεζας** (**IBAN: GR5701103590000035990407815**), ύστερα από την ειδοποίησή μου για την αποδοχή της εισήγησης.

* Για κάθε εισήγηση στην οποία μετέχουν περισσότεροι από έναν εισηγητές, συμπληρώνεται ξεχωριστή Εκδήλωση Ενδιαφέροντος με τη σημείωση (συνεισηγητής/συνεισηγήτρια).

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

-Π.Ε.Σ.Ε.Α.-

Αρ. Απόφασης: 1482/1999 Πρωτοδικείου Αθηνών
Γούναρη 21 - 23, 18531 - Πειραιάς
Τηλ.: 2651048830, 2104954478,
2105731768, 2104535235
2610310545, 2310633868
Κιν.: 6977244295, 6977743862, 6944126716
6932046005, 6937339323, 6932942156
Fax: 2651048830, 2105743966
e-mail: ds_pesea@yahoo.gr
<http://www.pesea.gr>

Πειραιάς, 10 Μαΐου 2018
Αρ. Πρωτ.: 42

**ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ του Π.Ε.Σ.Ε.Α.
για τη δημιουργία «νέων» Τμημάτων Ειδικής Αγωγής στα ΑΕΙ**

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελλήνιου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής-Π.Ε.Σ.Ε.Α., αναφορικά με το νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας που πραγματεύεται τη συγχώνευση του ΤΕΙ Ηπείρου με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και την ίδρυση νέου Τμήματος Ειδικής Αγωγής στα Ιωάννινα, εκφράζει την έντονη διαμαρτυρία του προς την ηγεσία του Υπουργείου του Παιδείας που αποδέχεται τις πιέσεις διαφόρων κύκλων της ευρύτερης περιοχής της Περιφέρειας Ηπείρου, οι οποίοι προτάσσουν τα «οικονομικά συμφέροντα» τους, εις βάρος των δημοκρατικών επιλογών της Ελληνικής Δημοκρατίας που προστατεύει το δικαίωμα της ελεύθερης πρόσβασης των μαθητών και μαθητριών με αναπτηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο ενταξιακό και συμπεριληπτικό δημόσιο σχολείο.

Η ίδρυση και η λειτουργία Πανεπιστημιακών Τμημάτων Ειδικής Αγωγής στην Ελλάδα αποτελεί παγκόσμια πρωτοτυπία και συνδέεται με καταδικαστέες πολιτικές του σκοτεινού παρελθόντος των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συστημάτων. Εκπαιδευτικών θεσμών και πολιτικών που είχαν επιβάλει το ιατρο-παιδαγωγικό και διαχωριστικό μοντέλο αγωγής και εκπαίδευσης για τα άτομα με αναπτηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και τα υποχρέωναν να εγγράφονται και να φοιτούν σε ειδικά σχολεία εγκλεισμού και σε άθλια κτίρια υποβαθμισμένων και περιθωριοποιημένων περιοχών-γκέτο των αστικών κέντρων.

Απευθυνόμενοι στην Ελληνική Κυβέρνηση, τα Ελληνικά Πολιτικά Κόμματα, στην Πανεπιστημιακή Κοινότητα, τους φορείς των Οργανώσεων των Αναπτήρων και των Εκπαιδευτικών και κάθε επιστημονική, συνδικαλιστική και κοινωνική συλλογικότητα της Ελληνικής Κοινωνίας ζητάμε να μελετήσουν προσεχτικά την ιστορία της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στην Ελλάδα, η οποία ουσιαστικά άρχισε να εγγράφεται με θετικά πρόστημα για τα ανάπτηρα άτομα από το 1982 με το Προεδρικό Διάταγμα 603/1982 και το Νό-

μο 1566/1985 (άρθρα 32 έως 35). Κάνουμε έκκληση στους/στις κ.κ. Βουλευτές, αντιπρόσωπους του Ελληνικού Λαού στη Βουλή των Ελλήνων, να προβούν σε ανασκόπηση των Νόμων: 2817/2000, 3699/2008, 4115/2013, 4186/2013, 4368/2016, 4415/2016, 4452/2017 οι οποίοι υιοθέτησαν τις διεθνείς διακηρύξεις και διεθνείς συμβάσεις για τα δικαιώματα προσβασιμότητας στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μέσα στο πλαίσιο της φιλοσοφίας της ένταξης και της συνεκπαίδευσης (Διακήρυξης της Σαλαμάγκα, 1994 & Νόμος 4074/2012), υπενθυμίζοντας την αρνητική αξιολόγηση της Ε.Ε., σύμφωνα με την οποία η Ελλάδα βρίσκεται στην 28η θέση (τελευταία) στο κριτήριο «ισότιμη εκπαίδευση» των Κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Βλ. Δείκτη Κοινωνικής Δικαιοσύνης της Ε.Ε. Schraad-Tischler and Kroll, 2014).

Σήμερα η **συνεκπαίδευση** των μαθητών και μαθητριών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα γενικά σχολεία θεωρείται πλέον, ως η πιο ενδεδειγμένη μορφή εκπαίδευσης, κι αποτελεί **πολιτική προτεραιότητα** στις περισσότερες χώρες του κόσμου, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας.

Για το σκοπό αυτό απαιτείται η εκπαιδευτική πολιτική να προωθεί την **«Παιδαγωγική της Ένταξης»**, στηρίζοντας **ένα σχολείο σε μια κοινωνία για όλους**, ένα σχολείο το οποίο πρέπει να αποτελεί εστία καταπολέμησης ρατσιστικών και διαχωριστικών στάσεων, με τη δημιουργία φιλόξενων κοινοτήτων όπου η εκπαίδευση κι η σχολική ένταξη των παιδιών να είναι υποχρέωση και έγνοια όλων των δομών του εκπαιδευτικού συστήματος. Προκειμένου να επιτευχθεί επί της ουσίας η **συμπεριληπτική εκπαίδευση** είναι απαραίτητο το σχολείο μέσα από την οργάνωσή του να παρέχει ενοποιημένες υπηρεσίες μεγάλου εύρους για όλους τους/τις μαθητές/μαθήτριες με τρόπο που να εστιάζει στην πρόληψη και όχι στα ελαττώματα και τις αδυναμίες τους (European Agency for Development in Special Needs Education, 2013).

Ο Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Ειδικής Αγωγής-Π.Ε.Σ.Ε.Α., επιδιώκει να υπενθυμίσει, προς κάθε κατεύθυνση, ότι η όποια προσπάθεια για δημιουργία «νέων» Τμημάτων Ειδικής Αγωγής στα Ελληνικά Πανεπιστήμια, βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με όλα τα παραπάνω γιατί: α) οι μαθητές κατηγοριοποιούνται με κύριο επίκεντρο τη παθολογία και τη θεραπεία τους και όχι από τις εκπαιδευτικές ανάγκες και τις δυνατότητές τους, β) υιοθετείται μια στρεβλή διάκριση, στην οποία ο «ειδικός» και ο «γενικός» παιδαγωγός αποτελούν ξεχωριστές οντότητες και κατηγοριοποιούνται σαν να προέρχονται από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους, γ) ενισχύει το ξεπερασμένο διαχωριστικό ιατρικο-παιδαγωγικό μοντέλο και βρίσκεται σε αντίθεση με την όποια προσπάθεια εναρμόνισης της φιλοσοφίας του εκπαιδευτικού συστήματος με την πολιτική της ένταξης και των ίσων ευκαιριών (Σύμβαση των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρία, που επικυρώθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων με το Ν. 4074/2012).

Ο Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Ειδικής Αγωγής-Π.Ε.Σ.Ε.Α., έχει τονίσει την αναγκαία αναμόρφωση σπουδών των Παιδαγωγικών Τμημάτων με στόχο «τη διαμόρφωση ενός νέου προφίλ του εκπαιδευτικού της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ο οποίος θα μπορεί ν' ανιχνεύει και να αντιμετωπίζει παιδαγωγικά όλα τα παιδιά μέ-

σα στο πλαίσιο της γενικής εκπαίδευσης» (Π.Ο.Ε.Δ./Δ.Ο.Ε., 2003). Άλλωστε, στη Συνθήκη της Σαλαμάνκα επισημαίνεται οτις κυβερνήσεις να διασφαλίσουν, **στα πλαίσια μιας δομικής αλλαγής του εκπαιδευτικού συστήματος, τα προγράμματα εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών**, πριν και κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους εξίσου και να προσανατολίζουν τη φροντίδα των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών σε σχολεία για όλους (UNESCO, 1996). Επίσης είναι άξιο αναφοράς ότι στο νομοσχέδιο για τις νέες δομές στην εκπαίδευση μεγάλο μέρος της διαχείρισης των προβλημάτων του προκύπτουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και πράξη, λόγω των εγγενών δυσκολιών των μαθητών, μετακυλίεται στους εκπαιδευτικούς της τάξης και είναι αναγκαίο να έχουν επιμόρφωση πάνω σε ζητήματα ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Η ειδική αγωγή και εκπαίδευση είναι αναπόσπαστο κομμάτι της γενικής εκπαίδευσης και προβάλλεται ως αδήριτη ανάγκη η εξειδίκευση των εκπαιδευτικών της Γενικής Εκπαίδευσης, αντί επιδιώκεται η μονομερής εκπαίδευσή τους μόνο προς την κατεύθυνση της Ειδικής Εκπαίδευσης αγνοώντας το γενικό πλαίσιο μέσα στο ίδιο το σχολείο! Τα Πανεπιστήμια της χώρας μπορούν να υλοποιήσουν με επιτυχία μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών και μετεκπαίδευσης που να προωθούν τις ενταξιακές εκπαιδευτικές πολιτικές για την πρόσβαση, χωρίς προσκόμματα και εμπόδια, των ατόμων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο «Σχολείο για Όλους». Μπορούν επίσης με την επιμήκυνση των σπουδών στα ΠΤΔΕ και τις καθηγητικές σχολές να δίνεται η δυνατότητα επιπλέον σπουδών πάνω στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση.

Τα συνδικάτα των εκπαιδευτικών κατέθεσαν μια σπουδαία πρόταση στο Υπουργείο Παιδείας ζητώντας να επαναλειτουργήσουν τα Διδασκαλεία υπό την εποπτεία των ΠΤΔΕ ή των καθηγητικών σχολών με εκσυγχρονισμένα προγράμματα σπουδών για να αγκαλιάσει το Ελληνικό Σχολείο το σύνολο του μαθητικού πληθυσμού, χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις.

Οι σημερινές σύνθετες και εκπαιδευτικές συνθήκες οδηγούν στην αναγκαιότητα της σύνταξης ενός **νέου Ενιαίο Νόμο για την Εκπαίδευση**. Στον νόμο αυτό η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση πρέπει να αναφέρεται ως **αναπόσπαστο** μέρος της Γενικής Εκπαίδευσης και οι ειδικές νομοθετικές παρεμβάσεις -όπου και όταν απαιτούνται- θα πρέπει να είναι μέρος της γενικότερης νομοθετικής παρέμβασης, να εναρμονίζονται με τους γενικούς και ειδικούς στόχους, να συνυφαίνονται με την γενική εκπαιδευτική διαδικασία και κατά κανόνα να υλοποιούνται στους χώρους, τα πλαίσια και τα προγράμματα της Γενικής Εκπαίδευσης. Αντίθετα δεν έχουν θέση **συντεχνιακές σχέσεις** που εμποδίζουν τη ριζική αναπλασίωση και αλλαγή φιλοσοφίας και πολιτικής πρακτικής στην ειδική εκπαίδευση με καταστροφικές συνέπειες στην εκπαίδευση των παιδιών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ε.Σ.Ε.Α. ο Πρόεδρος ο Γενικός Γραμματέας

Μηνάς Ευσταθίου

Λευτέρης Ρατσιάτος

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

-Π.Ε.Σ.Ε.Α.-

Αρ. Απόφασης: 1482/1999 Πρωτοδικείου Αθηνών
Γούναρη 21 - 23, 18531 - Πειραιάς
Τηλ.: 2651048830, 2104954478,
2105731768, 2104535235
2610310545, 2310633868
Κιν.: 6977244295, 6977743862, 6944126716
6932046005, 6937339323, 6932942156
Fax: 2651048830, 2105743966
e-mail: ds_pesea@yahoo.gr
<http://www.pesea.gr>

Πειραιάς, 23 Μαρτίου 2018

Αρ. Πρωτ.: 32

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ του Π.Ε.Σ.Ε.Α. για το νομοσχέδιο τον Υπουργείου Παιδείας που αφορά την Αναδιοργάνωση των Δομών Υποστήριξης σε Π.Ε.&Δ.Ε.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Πανελλήνιου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής-Π.Ε.Σ.Ε.Α., αναφορικά με το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων «ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ», θεωρεί ότι το προαναφερόμενο Σχέδιο Νόμου για τον επανασχεδιασμό και αναδιάρθρωση των δομών, των λειτουργιών των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων των δομών της εκπαίδευσης χρειάζεται περισσότερο χρόνο διαβούλευσης με τους αρμόδιους φορείς. Ήδη στον περιορισμένο τελεσιγραφικό χρόνο ηλεκτρονικής διαβούλευσης (διάρκειας 1 εβδομάδας) που έδωσε το Υπουργείο Παιδείας κατατέθηκαν -από πολλούς εμπλεκόμενους φορείς- σημαντικές αναλύσεις και προτάσεις που ζητούν είτε απόσυρση του είτε εύλογο χρονικό διάστημα για τη διεξαγωγή ενός έντιμου ουσιαστικού διαλόγου.

Επομένως χρειάζεται οι σχετιζόμενοι με το εκπαιδευτικό σύστημα φορείς να αποτυπώσουν και να συζητήσουν με την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας τα μειονεκτήματά του και τα πλεονεκτήματά του για να αποτραπεί η ψήφιση ενός κρίσιμου νομοθετήματος που θα σέρνεται, θα αμφισβητείται η συνταγματικότητά του και, ταυτόχρονα θα απορρυθμίζει τη δημόσια εκπαίδευση, μέχρι την έκδοση πλήθους μεταβατικών υπουργικών αποφάσεων και κανονιστικών πράξεων. **Δεν αποτελεί ισχυρό επιχείρημα «η αποστασιοποίηση των εκπαιδευτικών από το ίδιο το έργο τους» ούτε «ο προσωπικοκεντρικός χαρακτήρας» για να δικαιολογήσει την αντικατάσταση του συστήματος.** Ο συγκεντρωτικός και γραφειοκρατικός χαρακτήρας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος που βλέπει την εκπαίδευση ως μέσο για την παρα-

γωγικότητα με βάση τα οικονομικά μοντέλα της αγοράς, αποτελεί εμπόδιο για τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας που είναι μεν αναγκαία αλλά δεν αρκεί. Κρίσιμη σημασία αποτελεί και η διαχείρισή της, για πτοιους σκοπούς χρησιμοποιείται.

Στο προτεινόμενο Σχέδιο Νόμου οι αλλαγές σε διοικητικό επίπεδο με την ενσωμάτωση πολλών διαφορετικών υπηρεσιών και οι αλλαγές στον τρόπο στελέχωσης των νέων υπηρεσιών θεωρούνται ικανές για την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους στη μάθηση, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι απαιτούνται ριζικές αλλαγές όχι μόνο στη νομοθεσία αλλά σε πρακτικό και κυρίως σε οικονομικό επίπεδο. Στις νέες υπηρεσίες που προτείνονται είναι τα Κ.Ε.Σ.Υ. που ενσωματώνουν υπηρεσίες που μέχρι σήμερα έχουν διαφορετικό αντικείμενο και απευθύνονται σε διαφορετικό μαθητικό πληθυσμό. Τα Κ.Ε.Σ.Υ. ανάμεσα στις «πολυδιάστατες» αρμοδιότητες τους είναι να παρέχουν υποστήριξη «στο **σύνολο της σχολικής και ευρύτερης κοινότητας** της περιοχής ευθύνης του (σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εκπαιδευτικούς, γονείς, μαθητές, τοπική κοινότητα) σε πολλαπλά επίπεδα (πρόσληψη, αξιολόγηση, εισήγηση, παρέμβαση, ενημέρωση-επιμόρφωση, ευαισθητοποίηση) με στόχο τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων ανεξαιρέτως των μαθητών στο εκπαιδευτικό αγαθό».

Η προτεινόμενη οργανωτική σύνθεση θεωρούμε ότι θα δημιουργήσει πολλαπλά προβλήματα σε λειτουργικό αλλά και εργασιακό επίπεδο, γιατί η σημερινή πραγματικότητα με βαθιές κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες έχει δημιουργήσει ένα χάσμα ανάμεσα στην εκπαιδευτική πολιτική και στην πρακτική της εφαρμογή. Αυτό το χάσμα δεν γεφυρώνεται με τις διατάξεις του προτεινόμενου νόμου. Ωστόσο αν αυτό είναι το όραμα δεν πρέπει να αποσιωπάται ότι αποτελεί ένα ζήτημα περίπλοκο που απαιτεί μια δύσκολη μεταβατική διαδικασία. **Μια διαδικασία που απαιτεί** άλλον προσανατολισμό στην εκπαίδευση, γενναία χρηματοδότηση, αλλαγή στα προγράμματα σπουδών και στη διδασκαλία, υποστήριξη, επιμόρφωση και ουσιαστική οικονομική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών ώστε σταδιακά και σταθερά να εξασφαλιστεί η ισότιμη εκπαίδευση για όλους.

Στο όνομα της αποκέντρωσης η σχολική μονάδα επιφορτίζεται με πολλές και πολυδιάστατες αρμοδιότητες και το εκπαιδευτικό προσωπικό καλείται να διαδραματίσει νέους ρόλους, χωρίς την απαραίτητη τεχνογνωσία μέσα από γραφειοκρατικές διαδικασίες. Προτείνονται «συνεργασίες» του σχολείου με φορείς και υπηρεσίες, χωρίς να έχει καθοριστεί ούτε το νομικό πλαίσιο ούτε και τα πρωτόκολλα συνεργασίας. Το σημερινό σχολείο πριν από οποιαδήποτε νέα καινοτόμα δράση χρειάζεται μόνιμο, σταθερό και ενισχυμένο οικονομικά και επαγγελματικά προσωπικό. Η συνεχής ανασφάλεια και απαξίωση που βιώνουν οι εκπαιδευτικοί μέσα σε συνθήκες οικονομικής λιτότητας δεν προμηνύει καλούς οιωνούς αλλά μάλλον ενισχύει την «α-

ποστασιοποίησή» τους. **Επιχειρείται η συγχώνευση δομών και υπηρεσιών**, όπως: α) τα **ΠΕΚΕΣ** για να απορροφήσουν τα τμήματα επιστημονικής καθοδήγησης, τους Σχολικούς Συμβούλους, τα **ΠΕΚ**, β) τα **ΚΕΣΥ** για να καταργηθούν και συγχωνευτούν τα **ΚΕΔΔΥ**, τα **ΚΕΣΥΠ**, οι Σταθμοί Συμβουλευτικής Νέων, και γ) τα **ΚΕΑ** για να συνεννωθούν τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, η Αγωγή Υγείας, οι Σχολικές Δραστηριότητες και τα Πολιτιστικά Τμήματα **με στόχο την μείωση θέσεων και όχι την ενίσχυση του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος**.

Με τη δημιουργία και λειτουργία των **Π.Ε.Κ.Ε.Σ.** στις Περιφερειακές Διευθύνσεις **Π.Ε.&Δ.Ε.** το Υπουργείο Παιδείας μετακυλά την επιτελική ευθύνη του και την ουσιαστική υποστήριξή του στο εκπαιδευτικό έργο των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Το πλήθος των αρμοδιοτήτων του νέου θεσμού στο οποίο συγκεντρώνονται ευθύνες παιδαγωγικές, διοικητικές, γνωμοδοτικές, εκπαιδευτικού σχεδιασμού και αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου, επιμορφωτικές, συμβουλευτικής γονέων, συντονισμού άλλων εκπαιδευτικών φορέων, προσδίδουν στον θεσμό αυτό βραδυκίνητα και δυσλειτουργικά χαρακτηριστικά. Η προφανής αδυναμία στοιχειώδους ανταπόκρισης στις πολλαπλές ανάγκες που ανακύπτουν στο πεδίο της εφαρμογής του, αναπόφευκτα θα οδηγήσει το όλο εγχείρημα να παραμείνει «κενό γράμμα» και να καταγραφεί στην ιστορία της εκπαίδευσης, ως ακόμα ένας νόμος που έμεινε «στα χαρτιά».

Η κατάργηση του θεσμού των Σχολικών Συμβούλων που λειτουργούσαν ανά διεύθυνση εκπαίδευσης, υποβαθμίζει τον αποκεντρωτικό, επιστημονικό, καθοδηγητικό και υποστηρικτικό τους ρόλο προς τις σχολικές μονάδες και τις άλλες εκπαιδευτικές δομές. Η παιδαγωγική καθοδήγηση εξ αποστάσεως, δεν μπορεί να λύσει ζητήματα και ουσιαστικά δεν υπάρχει. **Η Πολιτεία μέχρι σήμερα δεν επεδίωξε την ποιοτική αναβάθμιση του θεσμού του Σχολικού Συμβούλου.** Ένα θεσμό που διεκδίκησαν τα Συνδικάτα με αγώνες, ενάντια στον διοικητικό αυταρχισμό της μακρινής περιόδου των επιθεωρητών, που το **Ελληνικό Κράτος επιχειρεί σήμερα -εκδικητικά και αναιτιολόγητα- να τον απαξιώσει και να τον καταργήσει.** Η εμμονή σε αναιτιολόγητα προαπαιτούμενα, φωτογραφικές διατάξεις και εμφανείς αποκλεισμούς ικανών εκπαιδευτικών, σε συνδυασμό με τη λειτουργία των **Π.Ε.Κ.Ε.Σ.** στις Περιφέρειες, τη μεγάλη μείωση του αριθμού των στελεχών **Π.Σ.Ε.** και το δικαίωμα αίτησης σε μια μόνο Περιφέρεια, προαναγγέλλουν διακρίσεις με αντισυνταγματικές προεκτάσεις, αλλά και μεγάλα ελλείματα στελέχωσης των νέων δομών **Π.Ε.&Δ.Ε.**

Με την ίδρυση της υπερδομής του **ΚΕΣΥ** και την ενίσχυση των **ΕΔΕΑΥ** που λειτουργούν με Προγράμματα **ΕΣΠΑ** καταστρέφει τον εκπαιδευτικό, παιδαγωγικό και διεπιστημονικό προσανατολισμό των **ΚΕΔΔΥ**, τα προγράμματα συνεκπαίδευσης, καθώς και τις ενταξιακές, & συμπεριληπτικές δομές του ελληνικού σχολείου, που ενισχύθη-

καν στους εκπαιδευτικούς νόμους 4368/2006, 4415/2016 και 4452/2017. **Μέχρι σήμερα τα ΚΕΔΔΥ επικεντρώνονταν με διεπιστημονικότητα στους μαθητές/τριες με αναπτηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες υποστηρίζοντας την ένταξή τους στο γενικό ή το ειδικό σχολείο, παρά την εγκατάλειψή τους με ευθύνη των εκάστοτε ηγεσιών του Υπουργείου Παιδείας.** Αντιθέτως, φαίνεται ότι το ΚΕΣΥ εστιάζεται σε ένα απροσδιόριστο διοικητικοκεντρικό καθηκοντολόγιο που θα αφορά την επιμόρφωση, την ειδική αγωγή, την συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό.

Είναι προφανές πλέον, αν ψηφιστεί αυτό το νομοθέτημα, η διάγνωση θα αποδοθεί πλήρως στα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα (ΙΠΔ). Αυτά, αποτελούν μηχανισμό της ελληνικής κρατικής νοσοκομειακής δομής υγείας, η οποία με τη σειρά της αποτελεί έναν από τους πλέον προβληματικούς τομείς της κρατικής διοίκησης, με αποκορύφωμα ίσως, τα ιδιωτικά κέντρα ειδικής αγωγής που λειτουργούν με όρους αγοράς-πελατών-κόστους-κέρδους. Η επιστροφή στο ιατρικό μοντέλο με ουρές στα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα για απλές διαγνώσεις, κατά παραγγελία, γυρνάνε δεκαετίες πίσω την εκπαίδευση, την ειδική αγωγή και ειδική επαγγελματική εκπαίδευση των αναπτήρων παιδιών και των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Φαίνεται ότι στο νέο νόμο καταργείται το κοινωνικό και εκπαιδευτικό μοντέλο στη διαχείριση του μαθητικού πληθυσμού με αναπτηρίες και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες, γι' αυτό ο **Πανελλήνιος Επιστημονικός Σύλλογος Ειδικής Αγωγής -Π.Ε.Σ.Ε.Α.-** ζητά από τον Υπουργό Παιδείας να συνεχιστεί η Διαβούλευση και ο Διάλογος για το νομοσχέδιο με όλους τους φορείς, για όσο χρόνο απαιτείται, με την παραδοχή ότι **η εκπαίδευση, ως θεσμός είναι καθολικός και ενιαίος.** Επομένως οι όποιες νομοθετικές παρεμβάσεις όπου και όταν απαιτούνται, θα πρέπει να είναι μέρος μιας ενιαίας νομοθετικής πρότασης που να εναρμονίζεται με τους γενικούς και ειδικούς στόχους, να συνυφαίνονται με την γενική εκπαιδευτική διαδικασία και κατά κανόνα να υλοποιούνται στους χώρους, τα πλαίσια και τα προγράμματα της γενικής εκπαίδευσης.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ε.Σ.Ε.Α.
ο Πρόεδρος **ο Γενικός Γραμματέας**

Μηνάς Ευσταθίου

Λευτέρης Ρατσιάτος

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

-Π.Ε.Σ.Ε.Α.-

Αρ. Απόφασης: 1482/1999 Πρωτοδικείου Αθηνών

Γούναρη 21 - 23, 18531 - Πειραιάς

Τηλ.: 2651048830, 2104954478,

2105731768, 2104535235

2610310545, 2310633868

Κιν.: 6977244295, 6977743862, 6944126716

6932046005, 6937339323, 6932942156

Fax: 2651048830, 2105743966

e-mail: ds_pesea@yahoo.gr

<http://www.pesea.gr>

Πειραιάς, 13 Απριλίου 2018

Αρ. Πρωτ.: 38

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ για τη Συνάντηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Π.Ε.Σ.Ε.Α. με την Υφυπουργό Παιδείας

Την Πέμπτη στις 12 Απριλίου 2018 αντιπροσωπεία του **Διοικητικού Συμβουλίου** του **Πανελλήνιου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής -Π.Ε.Σ.Ε.Α.-** συναντήθηκε με την Υφυπουργό Παιδείας και **Τζούφη Μερόπη** στο πλαίσιο συζήτησης για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση καθώς και για το νέο Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου «ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ».

Τα μέλη του Δ.Σ του Π.Ε.Σ.Ε.Α. κατέθεσαν Υπόμνημα με τις Θέσεις του Π.Ε.Σ.Ε.Α. για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση και τόνισαν ότι βασικός άξονας των θέσεων του Π.Ε.Σ.Ε.Α. αποτελούν τα μορφωτικά δικαιώματα των μαθητών με αναπηρία ή με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Η πολύχρονη οικονομική κρίση έχει επιφέρει μεγάλα πλήγματα στην δημόσια εκπαίδευση (υποχρηματοδότηση, ελλείψεις υποδομών, ελαστικές σχέσεις εργασίας, αδιοριστία) και αυτό φαίνεται περισσότερο στις δομές της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης με αρνητικές συνέπειες στον μαθητικό πληθυσμό. Ιδιαίτερα σημαντικό θεωρείται ότι την τελευταία τριετία η ειδική αγωγή και εκπαίδευση άρχισε να κατανοείται ως αναπόσπαστο κομμάτι της γενικής αγωγής όπως αποτυπώθηκε με τους νόμους 4368/16 (άρθ. 11), 4415/16 (άρθ. 48) και 4452/2017 (άρθ. 11). Ωστόσο στο προτεινόμενο νομοσχέδιο για τις νέες δομές στην εκπαίδευση αμφισβητείται ότι θετικό υπάρχει στις πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις και δεν απαντάει ουσιαστικά στην ενίσχυση του οράματος του «ενός σχολείου για όλους».

Η αντιπροσωπεία του **Διοικητικού Συμβουλίου** του **Πανελλήνιου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής -Π.Ε.Σ.Ε.Α.-** εξήγησε στην κ. Υφυπουργό Παιδείας

ας ότι τα **Κ.Ε.Σ.Υ.** ενσωματώνουν υπηρεσίες με διαμετρικά αντίθετα αντικείμενα και θα απευθύνονται σε διαφορετικές ανάγκες ενός ευάλωτου τμήματος του μαθητικού πληθυσμού. Ανάμεσα στις «πολυδιάστατες» αρμοδιότητες τους είναι να παρέχουν υποστήριξη «στο **σύνολο της σχολικής και ευρύτερης κοινότητας** της περιοχής ευθύνης του (σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εκπαιδευτικούς, γονείς, μαθητές, τοπική κοινότητα) σε πολλαπλά επίπεδα (πρόληψη, αξιολόγηση, εισήγηση, παρέμβαση, ενημέρωση-επιμόρφωση, ευαισθητοποίηση). Εκφράστηκε η ανησυχία ότι η προτεινόμενη οργανωτική σύνθεση- με οριοθέτηση των ρόλων σε μελλοντικό χρόνο-γίνεται πιο απρόσιτη για τους μαθητές με αναπτηρία ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. Η άμεση υποστήριξη τους (εξατομικευμένα προγράμματα, υλοποίηση και εποπτεία αυτών, άμεση εκπαιδευτική παρέμβαση όπου χρειάζεται, παρέμβαση Σχολικού Συμβούλου κ.ά.) μέσα από πολύπλοκες διαδικασίες με πολυπρόσωπες επιτροπές και παιδαγωγικές ομάδες (με αμφισβητούμενη εγκυρότητα πολλών μελών λόγω μη επαρκών προσόντων) καθίσταται αναποτελεσματική γραφειοκρατική διαδικασία. Η αντιμετώπιση σοβαρών εκπαιδευτικών ζητημάτων που μέχρι σήμερα επιτυγχάνονταν με την άμεση παρέμβαση του Σχολικού Συμβούλου, απομακρύνεται από την παιδαγωγική πράξη και αντικαθίσταται από την εξ αποστάσεως υποστήριξη του υπεύθυνου Συντονιστή.

Επίσης από την πλευρά του **Διοικητικού Συμβουλίου** του **Πανελλήνιου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής -Π.Ε.Σ.Ε.Α.**, αφού επικροτήθηκε η θετική στάση του Υπουργείου Παιδείας που φρόντισε τα δύο τελευταία σχολικά έτη να καλύψει τα λειτουργικά κενά με αναπληρωτές στις σχολικές δομές της ειδικής αγωγής & εκπαίδευσης, **Ζητήθηκε:** α) να γίνουν μόνιμοι διορισμοί για να καλυφθούν οι οργανικές θέσεις στις σχολικές δομές ειδικής αγωγής στη **Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**, στην **Προσχολική** & στην **Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση**, και β) να ιδρυθούν νέα Τμήματα Ένταξης στα Γυμνάσια, στα Νηπιαγωγεία και στα Δημοτικά Σχολεία. Επιπλέον αναλύθηκε στην Υφυπουργό Παιδείας και **Τζούφη Μερόπη** η θέση του **ΠΕΣΕΑ** ότι οι προκηρύξεις για τους διορισμούς μονίμων στο υποσύστημα της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης πρέπει να στηρίζονται στο **άρθρο 48 του Ν. 4415/2016** στην κατεύθυνση της ισότιμης αντιμετώπισης των εργαζομένων στις δομές της **ΕΑΕ**.

Η αντιπροσωπεία του **Πανελλήνιου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής -Π.Ε.Σ.Ε.Α.** τόνισε στην κ. Υφυπουργό Παιδείας: α) την στήριξη του κοινωνικο-εκπαιδευτικού μοντέλου διάγνωσης, αξιολόγησης και υποστήριξης των ατόμων με αναπτηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και την απομάκρυνση του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος από το ιατρικό μοντέλο, και β) την αναγκαιότητα της πρώιμης

παρέμβασης για τα νήπια με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και την αύξηση των θέσεων νηπιαγωγών ειδικής αγωγής στην προσχολική αγωγή και στα ΚΕΔΔΥ.

Από την πλευρά της η Υφυπουργός Παιδείας και **Τζούφη Μερόπη** ενημέρωσε το Διοικητικό Συμβούλιο του **Πανελλήνιου Επιστημονικού Συλλόγου Ειδικής Αγωγής - Π.Ε.Σ.Ε.Α.** ότι θα υπάρξουν βελτιώσεις στο νομοσχέδιο για τις νέες δομές της Π.Ε.&Δ.Ε. και στα μέσα Μαΐου θα κατατεθεί στη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, όπου θα κληθούν οι ενδιαφερόμενοι φορείς να καταθέσουν τις προτάσεις τους, πριν την εισαγωγή του στην Ολομέλεια προς ψήφιση. Αφού υποστήριξε ότι τον Οκτώβριο θα έχει καταλήξει το Υπουργείο Παιδείας για τον αριθμό των μόνιμων διορισμών στην εκπαίδευση, τόνισε ότι η ειδική αγωγή και εκπαίδευση αποτελεί προτεραιότητα για την Κυβέρνηση και ότι το Υπουργείο Παιδείας είναι ανοιχτό στο διάλογο με όλους τους φορείς.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ε.Σ.Ε.Α.
ο Πρόεδρος **ο Γενικός Γραμματέας**

Μηνάς Ευσταθίου

Λευτέρης Ρατσιάτος

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

-Π.Ε.Σ.Ε.Α.-

Αρ. Απόφασης: 1482/1999 Πρωτοδικείου Αθηνών
Γούναρη 21 - 23, 18531 - Πειραιάς
Τηλ.: 2651048830, 2104954478,
2105731768, 2104535235
2610310545, 2310633868
Κιν.: 6977244295, 6977743862, 6944126716
6932046005, 6937339323, 6932942156
Fax: 2651048830, 2105743966
e-mail: ds_pesea@yahoo.gr
<http://www.pesea.gr>

Πειραιάς, 5 Ιουνίου 2018
Αρ. Πρωτ.: 53

Θέμα: «Ανανέωση Συνδρομών του περιοδικού «ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ», έτους 2019»

Σύμφωνα με τα αρχεία του Π.Ε.Σ.Ε.Α. η συνδρομή σας για το έτος 2018 λήγει μετά την παραλαβή του 82^{ου} τεύχους. Το 81ο τεύχος που λάβατε είναι το προτελευταίο του έτους 2018. Σας καλούμε να ανανεώσετε τη συνδρομή σας (**20,00 ευρώ**) για το έτος 2019, μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 2018 αποστέλλοντας: **α)** είτε **καταθέτοντας** στην **ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ** το ποσόν των **20,00 ευρώ** στον αριθμό τραπεζικού λογαριασμού: **359/904078-15** (στην Ταχυδρομική Επιταγή ή στην Τραπεζική Κατάθεση να σημειώνετε ονοματεπώνυμο και τηλέφωνο επικοινωνίας), **β)** είτε με Ταχυδρομική Επιταγή το ποσόν των **20,00 ευρώ** σε μία από τις εξής διευθύνσεις: **Γιώργος Κ. Γαλάνης, Χαρ. Τρικούπη 85, 18120 -Κορυδαλλός (2104954478, 6944126716, 6985661214) ή Μηνάς Ευσταθίου, Απελευθερώσεως 14, 45332 – Ιωάννινα (2651048830, 6977244295).**

Για οποιοδήποτε θέμα αφορά την οικονομική σας τακτοποίηση στον Πανελλήνιο Επιστημονικό Σύλλογο Ειδικής Αγωγής –Π.Ε.Σ.Ε.Α.- ή την αποστολή του επιστημονικού περιοδικού: **«ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ»** μπορείτε να απευθύνεστε στον Ταμία του **Π.Ε.Σ.Ε.Α. κ. Γιώργο Κ. Γαλάνη** στα τηλέφωνα: **2104954478, 6944126716, 6985661214** ή στο e-mail του Π.Ε.Σ.Ε.Α.: ds_pesea@yahoo.gr

Οι συνεργάτες και οι συνεργάτριες του περιοδικού για ζητήματα που αφορούν τη δημοσίευση άρθρων, ερευνητικών εργασιών και επιστημονικών μελετών, απευθύνονται στον Διευθυντή των **«ΘΕΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ»** κ. **Μηνά Α. Ευσταθίου** στο τηλέφωνο: **6977244295** ή στο e-mail του Π.Ε.Σ.Ε.Α.: ds_pesea@yahoo.gr

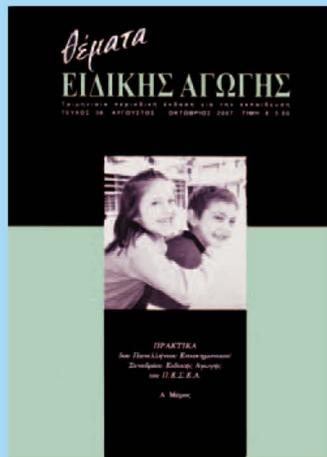
Με εκτίμηση, για το Διοικητικό Συμβούλιο του Π.Ε.Σ.Ε.Α. και τη Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ο Πρόεδρος

Μηνάς Ευσταθίου

ο Γενικός Γραμματέας

Λευτέρης Ρατσιάτος

Για την προώθηση των σκοπών του Π.Ε.Σ.Ε.Α.
το Δ.Σ. προσφέρει τα τεύχη 1 έως και 70
του περιοδικού Θέματα Ειδικής Αγωγής
καθώς και την αυτοτελή έκδοση των Πρακτικών
του 8ου Πανελλήνιου Επιστημονικού Συνεδρίου του Π.Ε.Σ.Ε.Α.
αντί του ποσού των διακοσίων τριάντα ευρώ (230,00€)
συν δεκαπέντε ευρώ (15,00€) έξοδα αποστολής

Για την Προσφορά επικοινωνείτε

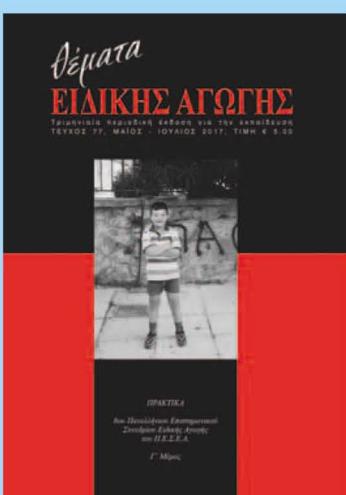
στο e-mail: ds_pesea@yahoo.gr

ή στα τηλέφωνα: 6977244295 (Μηνάς Ευσταθίου)
και 6944126716 (Γιώργος Γαλάνης)

Η καταβολή του ποσού της Προσφοράς θα γίνεται
με Ταχυδρομική Επιταγή των Ε.Λ.Τ.Α.

Προς: Μηνά Ευσταθίου,
Απελευθερώσεως 14, 453 32 - Ιωάννινα
ή

Προς: Γιώργο Γαλάνη,
Χαριλάου Τρικούπη 85, 181 20 - Κορυδαλλός

ISSN 1108-5509